

[Indenrigsministeren.]

at forelægge Forslag til Lov om Valg til Rigsdagen m. v., saaledes som dette Lovforslag er vedtaget af Folketinget.

Jeg skal ikke her gennemgaa alle Lovforslagets Enkeltheder. Jeg kan sikkert regne med, at det høje Tings Medlemmer har gjort sig bekendt med den omfattende Redegørelse, som jeg ved Forslagets Fremsettelse i det andet høje Ting har givet for dets Struktur og for de Ændringer, det indeholder i Forhold til den gældende Valglov. Jeg skal i saa Henseende blot nævne, at denne Redegørelse findes i Folketingstidenden Sp. 48.

Jeg skal nøjes med at fremføre visse Ting, der karakteriserer Forslaget, og at omtale visse Ændringer, der er foretaget under Sagens Behandling i Folketinget.

Baggrunden for dette Forslags Fremsettelse er, som det høje Ting ved, det Grundlovsforslag, som er fremsat her i Rigsdagen i denne Samling, og som er til Behandling i det høje Landsting i Øjeblikket. Dette Grundlovsforslag nødvendiggør en Række Ændringer i Valgloven, og derfor kommer Valglovsforslaget nu efter Grundlovsforslaget. Valgloven er jo altid Grundlovens Følgesvend.

Jeg minder om, at Landet efter den gældende Valglov, for saa vidt angaar Valg til Folketinget, er delt i tre Omraader: Hovedstaden, Øerne og Jylland. Disse tre Omraader er igen delt i Opstillingskredse. Desuden fordeles der paa hvert af de tre Omraader et ved Lov fastsat Antal Tillægsmandater. De 148 Folketingsmandater — jeg ser i denne Forbindelse bort fra Færøerne — fordeles med 24 Mandater til Hovedstaden, 51 til Øerne og 73 til Jylland. Denne Fordeling paa Omraaderne bygger paa den gældende Grundlovs Bud om, at der ved Kredsinddelingen skal tages Hensyn til Indbyggertal, Vælgertal og Befolkningstæthed, et Grundlovsbud, som ogsaa findes i det Grundlovsforslag, der nu foreligger til Behandling i Rigsdagen.

Efter Grundlovsforslagets Bestemmelser skal der fremtidig paa Grundlag af Opstillingen i Kredse i de tre Omraader vælges 174 Medlemmer, idet jeg ogsaa her ser bort fra det Medlem, der vælges paa Færøerne. Mandaternes Antal forøges altsaa med 26. Efter dette Valglovsforslag bliver 11 af disse Mandater Kredsmandater og 15 Tillægsmandater. Af de 11 Kredsmandater falder 2 paa Øerne og 9 paa Hovedstaden. Af de 15 nye Tillægsmandater tilfalder 2 Hovedstaden, 4 Øerne og 9 Jylland. Naar de nye Kredsmandater saaledes i særlig

Grad tilfalder Hovedstaden og Tillægsmandaterne særlig Jylland, skyldes det navnlig, at man efter Forslaget, som det nu foreligger, har undladt at foretage Omlægninger af de gamle Kredse i Jylland.

I det oprindelige Lovforslag havde jeg foretaget en Del Omlægninger af de jyske Kredse for at opnaa større Lighed i disse Kredses Størrelse, men i Folketinget mødte jeg fra alle Partier Modvilje mod Ændringer af Betydning vedrørende de jyske Kredse, og derfor findes der i Forslaget, som det nu foreligger, kun Ændringer, der gaar ud paa, at Kommuner, som hidtil har været delt af Folketingskredsgrænserne, nu samles, saa at der herefter ikke skulde være nogen Kommune, der tilhører forskellige Folketingskredse. Derimod erkendte man i Folketinget, at det paa Grund af den stærke Befolkningstilvækst i Hovedstads-kommunerne og Københavns Amt er en bydende Nødvendighed her at foretage gennemgribende Omlægninger af Kredsene og Nyoprettelse af Kredse. Derfor foreslaas der en fuldstændig Omlægning af Kredsene i Københavns Amt og i København.

Saaledes som Forslaget nu er affattet, tror jeg, man tør sige, at det giver en saa stor Sikkerhed, som det er muligt at opnaa for, at Valgloven tildeler de forskellige Partier det Antal Mandater, der svarer til deres Styrke. Med Henblik paa at sikre dette er der i Folketinget foretaget en Ændring af § 66 i Lovforslaget, den Paragraf, der omfatter Udvælgelse af Rigstingsmedlemmerne fra de saakaldte Rigstingslister, idet der er indføjet en Bestemmelse om, at denne Udvælgelse skal ske efter Sainte-Laguës Fordelingsmetode. Det kan jo altid være Overvejelser underkastet, hvilken Fordelingsmetode man skal anvende. De Metoder, vi almindeligvis diskuterer paa disse Omraader, er den D'Hondtske, den største Brøks Metode og Sainte-Laguës Metode. Den sidstnævnte Metode, og for Resten ogsaa den største Brøks Metode, er noget velvilligere over for de smaa Partier end den D'Hondtske Metode, hvilket ogsaa fremgaar af de beregnede Virkninger af, at denne Metode anvendes efter § 66. Hvis det høje Ting maatte ønske en Beregning af den foreslaaede Valglovs Virkninger paa Grundlag af de Erfaringer, vi har fra Valget i 1935, saa er en saadan Beregning til Røde for Landstinget. Det høje Landsting kan af Tallene simpelt hen se, hvorledes den nye Rigsdag, Folketinget, Rigstinget og Den Forenede Rigsdag, vilde være sammensat, hvis der stemtes som i 1935.